

Nr. 9 • Oktober 2009

NYTT UTSTYR TIL BRANNVESENET

Gjensidige Marker Brannkasse har bidratt til at brannvesenet i Aremark, Marker og Rømskog har fått både brannbiler og annet nødvendig brannslukningsutstyr.

Side 4 og 5

HANS PETTER TAR FULL SATS

I en alder av 15 år er skihopperen Hans Petter Bergquist en av Rømskogs mest kjente innbyggere. God er han også! I det fjerne skimter han OL.

Side 6 og 7

LOVER MATLUKT FRA HOTELLET

I mange år gikk det frasagn om karbonadene på Lies Hotell i Ørje. Nå er bygningen restaurert, og Jane Fosser og mannen Svend lover mer matlukt fra Lies.

Side 10

JAKTEN PÅ SKOGENS KONGE

Nok en elgjakt nærmer seg slutten. Rapportene vitner om en høyst variabel uttelling. Vi har vært i Rødenes og Øymark. Blant jegerne møtte vi en stolt 16-åring.

Side 12 og 13

AMISA Grenseland

ET MØTESTED FOR AREMARK • MARKER • RØMSKOG

Henter inspirasjon på Aslakstrøm

På vakre Aslakstrøm gård ved Strømsfoss henter Sissel Margrethe Børke inspirasjon til sitt forfatterskap. Nå er en ny roman kommet fra hennes hånd. «Mannen fra fotografiet» handler om bondesamfunnet som forsvant. **Side 13**

Neste avis kommer 25. november

Aremark

Innbyggere: 1.418
Areal: 321 km²
Kommunesenter: Fosby
Ordfører: Tore Johansen (KrF)

Marker

Innbyggere: 3.456
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Stein Erik Lauvås (A)

Rømskog

Innbyggere: 677
Areal: 183 km²
Kommunesenter: Rømskog
Ordfører: Nils Nilssen (A)

Hjertevarme i Grensland

LEDER

Etter høstens valg er nye folkevalgte på plass på Stortinget. Det vil forundre oss mye om vi i løpet av de neste fire årene unngår nye diskusjoner om småkommunenes fremtid. Et betydelig antall stortingsrepresentanter, spesielt på konservativ fløy, mener at små kommuner ikke har livets rett. Kommune-Norges problemer skal løses gjennom store enheter.

De fleste i Grensland er uenige i dette. Aremark, Marker og Rømskog er små idyller som gang på gang beviser at det er liv laga også for de små. Det jobbes hardt for å gi innbyggerne fullverdig tjenestetilbud, og Grensland-

samarbeidet er et godt eksempel på at de tre kommunene gjør alt som står i deres makt for å levere gode tjenester.

Et lite tankekors i denne sammenheng er den hjertevarme man finner på små steder. Nå er akkurat årets TV-aksjon gjennomført. Mange titalls millioner kroner ble samlet inn til CARE. Dermed kan verdens fattige kvinner gå lysere tider i møte. Mange andre organisasjoner har gjennom årenes løp fått penger fra TV-aksjonen. Da er det interessant å se hvem som gir mest under slike aksjoner. Småkommunene land og strand rundt topper alltid listene. I Østfold var Rømskog milevis foran neste kommune.

Hver rømsjing ga nesten det dobbelte av landsgjennomsnittet. Aremark kom på tredjeplass, bare noe fattige ører fra andre plass. Marker ble nummer seks. Beste bykommune, Halden, kom langt ned på listen.

De frivillige organisasjonene skal være glade for at det finnes småkommuner. For der er nestekjærligheten mer fremtredende enn i byene. Det som kjennetegner folk på bygda er at de bryr seg om hverandre. Og de viser det hver dag. Denne egenskapen må vi bevare og utvikle. Det gjør vi ikke gjennom sentralisering og uttradering.

Åpner i november

Linda Elvira Nilsen pusser opp gamle Kafé Optimist i Rømskog og åpner Elviras Kafé og Gaver.

Tidligere Kafé Optimist i Rømskog ble stengt for noen måneder siden. I november åpner Linda Elvira Nilsen «Elviras Kafé og Gaver» på samme sted, men med ny profil.

TEKST OG FOTO: SIRI M. DALNOKI

Nå er Linda Elvira Nilsen i full gang med oppussing av lokalene. Planen er nemlig å åpne dørene for første gang 4. november.

Lettere lunsj

– Men jeg tør ikke å love noe, understreker Nilsen, som jobber med å få de siste tingene på plass. Hun venter på gaveartiklene som skal selges i den lille kafeen i Rømskog sentrum, vis á vis kommunehuset, skolen og barnehagen.

Linda Elvira Nilsen er inngiftet rømsjing og kommer opprinnelig fra Holmedal i Årjäng kommune. Hun har bodd i bygda i tretten år og trives godt. Hun jobber med å lage mat på eldresenteret i Rømskog, men har nå tatt seg et års permisjon for å satse på kafeen.

– Det skal være åpent fire dager i uken, fra onsdag til og med lørdag. Maten vil først og fremst bestå av salater, smørbrød, baguetter og hjemmebakke kaker. Etter hvert kan jeg tenke meg å tilby en lettere lunsj med for eksempel paier og supper og litt varm mat, kanskje en gang i uken, forteller hun.

Gaveartiklene hun skal selge er i moderne, shabby-chic stil. Nå før jul håper hun mange rømsjinger og forbipasserende vil stikke innom Elviras Kafé og Gaver.

Drømmen

– Tror du virkelig at det er liv laga for en kafé i Rømskog?

– Jeg er klar over at grunnlaget er lite her i Rømskog. Målet mitt er ikke å bli rik. Jeg er glad i å møte mennesker, og å drive en liten kafé har vært drømmen lenge. Nå som sjansen bød seg, måtte jeg slå til. Det er mye slit å drive helt alene, men jeg håper og tror det blir såpass moro at det er verdt slitet. Bare jeg trives på jobben greier jeg meg med en mindre lønn. Men jeg har jo tro på dette – jeg skal i hvert fall stå på til det motsatte er bevist, sier Linda Elvira Nilsen bestemt.

– Jeg er selv slik at jeg gjerne kjører flere mil når jeg vet det ligger en koselig kafé et eller annet sted. Håper andre tenker på samme måte, smiler hun.

– Flere som bor utenfor bygda, har allerede lovet at de skal komme innom, sier hun.

Det skjer i Grenseland

Hele året skjer det små og store kulturarrangementer i Grenseland. Her er en oversikt over noe av det folk kan glede seg til de neste ukene.

Aremark:

Oktober:

Tirsdag 27. er det Bygdekino på Furulund. Filmene som vises er «Gubben & Katten – Glemligheter» og «Public Enemies».

November:

Mandag 9. kl. 09 blir det i Aremark bibliotek høytlesing om Albert Åberg og soldatpappaen. Arrangementet innleder Nordisk bibliotekuke, som pågår hele uken. Årets tema er krig og fred i Norden.

Lørdag 14. kl. 18 blir det konsert på Aremark skole, med Aremark Skolekorps. Band, dansere og sangere fra Halden og Aremark.

Tirsdag 24. er det Bygdekino på Furulund. Filmene som vises er «A Christmas Carol» og «The Proposal».

Marker:

Oktober:

Onsdag 28. er det Bygdekino i Marker rådhus. Filmene som vises er «Gubben & Katten – Glemligheter» og «Public Enemies».

November:

Torsdag 5. kl. 17 arrangeres konserten «Perler på en snor» på Marker Bo og Servicesenter. Musikerne er Ole Hermann Huth, fiolin og Haldor Mæland, klaver. Konserten er i regi av Rikskonsertene.

Fredag 6. kl. 18. åpner John Thørisen sin utstilling av malerier og trykk på Ørje Brug.

Onsdag 11. er det Bygdekino i Marker rådhus. Filmene som vises er «Knerten» og «Inglourious Basterds».

Fredag 27. blir det julemesse på Marker Bo- og Servicesenter.

Ungdomsklubb på Stikle bedehus hver fredag kl. 20. Arrangør er Jeriko.

Søndagscafé i Friends-lokalene i Ørjesenteret hver søndag fra kl. 16.30.

Rømskog:

Oktober:

Tirsdag 27. kl. 18.30 blir det tur med Stemningen Turlag. Fremmøte ved Rømskog kommunehus.

Tirsdag 27. kl. 19 avholder Rømskog Skytterlag sitt årsmøte i Skytterhuset.

Fredag 30. kl. 20 er det Night Break på bedehuset. Det er Café med andakt i kjelleren. Arrangør er Ungdomsforeningen i Rømskog bedehus.

Lørdag 31. kl. 19 er det møte med Erling Åge Melberg i Rømskog bedehus. Nattverd. Arrangør er Rømskog Misjonsforening.

November:

Mandag 2. kl. 18.30 er det hyggelkveld på eldresenteret. Det blir underholdning og servering. Arrangør er Rømskog Helselag.

Tirsdag 10. er det Bygdekino i Rømskog kulturhus. Filmene som vises er «Knerten» og «Inglourious Basterds».

Torsdag 12. kl. 18 avholder Rømskog Pensjonistforening sitt årsmøte i gamle spisesal.

Fredag 13. kl. 20 er det Night Break på bedehuset. Det er Café med andakt i kjelleren. Arrangør er Ungdomsforeningen i Rømskog bedehus.

Lørdag 14. kl. 19 er det møte i Rømskog bedehus. Tema-/samtale-

møte: «Troen som bærer, - til alle tider. Bærer troen?». Arrangør er Rømskog Misjonsforening.

Tirsdag 24. kl. 18.30 blir det tur med Stemningen Turlag. Fremmøte ved Rømskog kommunehus.

Torsdag 26. kl. 11 blir det senior-møte i Rømskog bedehus.

Fredag 27. kl. 20 er det Night Break på bedehuset. Det er Café med andakt i kjelleren. Arrangør er Ungdomsforeningen i Rømskog bedehus.

Mandag 9. november blir det høytlesing om Albert Åberg i Aremark bibliotek.

For å gjøre kulturkalenderen så oppdatert og god som mulig, oppfordrer vi alle som arrangerer noe i Aremark, Marker og Rømskog, til å melde fra til Avis Grenseland.

Sendt en epost til: post@byline.as

ØNSKES LEID

Dame ønsker å leie et lite hus. Rimelig leie. Ikke dep. Har to snille hunder og en katt. Ring tlf. 99 37 14 39

WWW.STUDSRUD.NO

**Oppussing av møbler,
tapetsering og fliselegging!**

Tlf.: 69 81 14 88

Mesterfarge

Malermester Studsrud AS

Alt i NYBYGG og RESTAURERING

Representant for **IdéHUS**
HUS – HYTTER – GARASJER

Be om
katalog

Byggmester
og entreprenør

**Erling
Gromholt AS** 1870 ØRJE
Mobil: 920 11 399 – Fax: 69 81 18 04
gromholt@halden.net

*Søndag 1. november serverer vi
våre gode hjemmelagde komler!*

I tillegg til vår à la carte meny serverer vi juletallerken hver torsdag og fredag fra 19. november til 18. desember.

Hver dag i november og desember kan du få tradisjonell juletallerken med ribbe og alt som hører med, eller lutefisk med tilbehør. Riskrem eller hjemmelaget karamellpudding m/kaffe. Kun forhåndsbestilling/grupper.

Ta kontakt med oss for
tibus eller bestilling på
tlf. 69 81 21 37

Telefon 69 81 21 37
www.solstrand-terrasse.no

Bedre utstyr til

Erik Stangebye (fra Aremark), Kolbjørn Høiland og Kjell Flenstad fra Rømskog, Ole Johnny Toverud (Marker), Arne Østbye fra Gjensidige Marker Brannkasse, Gunstein Arnesen (Rømskog) og Reidar Sæther (brannsjef for Aremark og Marker) viser frem brannutstyret i forbindelse med Brannvernuka.

Montér

Alt du trenger på et sted!

Full Pakke i 9 kataloger
- disse får du i våre
bygge-varehus. Du kan
også bla i katalogene på www.monter.no
eller bestille dem samme sted og få
inspirasjon hjem i postkassen.

FULL PAKKE
ALT DU TRENGER - PÅ ETT STED

Montér Ørje, 69 81 49 90, 7-17 9-14

www.monter.no

brannvesenet

Brannvesenet i Aremark, Marker og Rømskog er fornøyd. I løpet av de siste årene har de fått et stort løft når det gjelder brannbiler og annet nødvendig brannslukningsutstyr.

TEKST OG FOTO: SIRI M. DALNOKI

Det lokale forsikringsselskapet Gjensidige Marker Brannkasse kan ta en stor del av æren for dette. Rundt en million kroner har de bidratt med i tidsrommet 2005-2008.

Godt utstyr

Aremark og Marker brannvesen samarbeider. De har blant annet felles brannsjef. Rømskog brannmannskap er et hjelpebrannvesen til brannvesenet i Aurskog-Høland.

– Brannmannskapet i Rømskog består av åtte mann. De fleste jobber på Normeka, sier Kolbjørn Høiland fra Rømskog. Han er svært fornøyd med at brannmannskapet har fått ny brannbil, som er mye bedre enn den gamle, ifølge Høiland.

Den store utfordringen for brannvesenet i Grenseland er avstandene. Å komme så fort som mulig til stedet der det brenner, er avgjørende for at skog, bygninger eller liv blir reddet. Derfor er det også viktig med godt utstyr, også i små kommuner.

– Det er ikke forskjell på en brann i Oslo eller i Marker. Den utvikler seg på samme måte uansett, sier Reidar Sæther, brannsjef i Aremark og Marker.

Båt i hver kommune

– Har dere godt nok utstyr i Aremark, Marker og Rømskog?

– Vi kommer langt med det vi har og dekker det behovet vi skal dekke. Men tungbergingsutstyr er det kun Sarpsborg som har, selv om E18 går gjennom Marker. Vi må slukke en del bilbranner i løpet av et år. Brann og redningsutstyr er det brannvesenet har i dag. Siden det er mye vann i våre kommuner har vi også overflateredningsutstyr og en båt i hver kommune, opplyser Sæther. Han legger til at det er behov for flere slanger og strålere i nærmeste fremtid. I løpet av en tiårsperiode trengs også en ny tankbil i Marker.

– Med en million kroner i bidrag fra Gjensidige Marker Brannkasse har vi fått et enormt løft. Det er vi veldig glade for, sier Sæther.

Erik Stangebye og Kolbjørn Høiland ser over Rømskogs bærbare brannpumpe

Feirer 120 år med omsorg og vennskap

Hele 120 års samvittighetsfull misjonsvirksomhet og varmt vennskap skal feires i Ørje Misjonsmenighet i begynnelsen av november.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Forberedelsene er i full gang i det som på folkemunne kalles «det sønnære bedehuset» i Lilleveien i Ørje. Det som i sin tid var «det nordre» har forlenget gått ut av tiden, men i Ørje Misjonsmenighet holder man stand.

Aktiv jubilant

– Vi er ikke flere enn mellom 30 og 40 medlemmer, og antallet har nok gått noe ned de siste årene, men vi har håp om at det skal komme flere til, sier pastor Odd Bekkholt.

For aktiviteten er det ikke noe å si på hos jubelanten. Sang og musikk, barne- og ungdomsarbeid – satsingsområdene har vært mange gjennom årene, og huset er mye i bruk. Så mye at det nå forut for jubileet har vært behov for en nyrunde med dugnad for både vedlikehold og modernisering.

Omsorg

Mange har stilt opp og gjort en flott

innsats både med selve huset og med forberedelsene til jubileet, og Bekkholt understreker også det gode samholdet i menigheten. Medlemsflokkene er stabil, mange har vært med gjennom mange tiår, og det skorter aldri på omsorgen.

– En del av vårt arbeid går også ut på å oppsøke folk hjemme. Mange er syke og ensomme, og trenger vår omsorg. Mange ganger kan det føre til at de tar seg ut av ensomheten, forklarer Bekkholt og legger til at den samme omsorgen for enkeltindivider nok har vært en rettesnor i menigheten gjennom alle de 120 årene.

Stor jubileumsfest

Dermed er det ikke mer enn rett og riktig at man gjør litt stas på seg selv når jubileet feires søndag 8. november. Representanter fra de andre menighetene i kommunen, som man samarbeider både mye og gjerne med, vil være tilstede, det samme vil generalsekretær i Misjonsforbundet Jarle Råmunddal,

samt sangkrefter fra Sverige.

– Sang og musikk er viktig, det må vi ha. Og god mat, det er vi jo også kjent for. Det blir det garantert også denne dagen, sier en forventningsfull Odd Bekkholt.

Pastor Odd Bekkholt gleder seg til å feire Ørje Misjonsmenighets 120-årsjubileum i nyoppusset bedehus den 8. november.

Dixie Freaks i Halden

Marker-bandet Dixie Freaks gjør seg bemerket også utenfor egne grenser. Lørdag 7. november er det haldenserne som skal få ta del i markingenenes musikalske ferdigheter. Da holdes en konsert i Erlandsens Conditori midt i Haldens gågate.

Mye elg

For oss i Grenseland er det ikke så spektakulært med elg, selv om også vi synes de store dyrene er flotte. Men selvfølgelig vil vi ikke ha dem på panseret. Besøkende derimot, og da spesielt utlendinger, finner det særdeles interessant å treffe på skilt som dette. Langs hele riksvei 21, fra Rømskog og helt ned til Halden, er det elgfare. I Kvisler i Aremark forteller skilt (bildet) om «Ekstra stor elgfare». Ved Øymark kirke er det «Særlig stor elgfare». Vi vet ikke hva som er farligst, men råder uansett folk til å være ekstra på vakt. (Foto: Øyvind Ottersen)

Rømskog ga mest til CARE

Nok en gang viser det seg at det er størst giverglede i de minste kommunene. Innbyggerne i Rømskog havnet soleklart på topp over bidrag til årets TV-aksjon.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

I Østfold kom det inn 5,8 millioner kroner. Det gir et snitt på 34,53 kroner per innbygger. Dette plasserer Østfold i bunnsjiktet blant norske fylker. Beste fylke var Sogn og Fjordane der innbyggerne i gjennomsnitt ga 48,56 kroner.

Disse tallene ligger imidlertid langt under Rømskogs

nivå. Hver rømsjing ga 76,96 kroner til CARE. Det var nesten tjue kroner mer enn nest beste Østfold-kommune, Skiptvet (58,75).

Aremark kom på tredjeplass av Østfolds kommuner. Hver aremarking ga 58,36 kroner. Marker havnet på en respektabel sjetteplass med sine 39,26 kroner i gjennomsnitt per innbygger.

Marit brannmann

Marit Buer var brannmann for en stakket stund. Godt hjulpet av en ekte brannmann; Ole Henrik Nomél.

(Foto: Øyvind Ottersen)

Marit Buer fra Aremark var ett av mange barn som fikk prøve den kraftige vannslangen da Aremark brannvesen inviterte til Åpen Brannstasjon. Brannvesenets Ole Henrik Nomél sørget for at alt gikk forsvarlig for seg.

Åpen Brannstasjon er et årlig arrangement i forbindelse med Brannvernuka. Små

og store får da et innblikk i brannvesenets arbeid. Det ble demonstrert både brannslukking og gjenoppliving med hjertestarter. Ungene fikk kjøre brannbil og beltebil, og det var naturligvis populært. Rebusløype er også et attraktivt innslag under arrangementet. Og selvsagt boller, brus og egen brannmannscap.

Tradisjonsmat på skolekjøkkenet

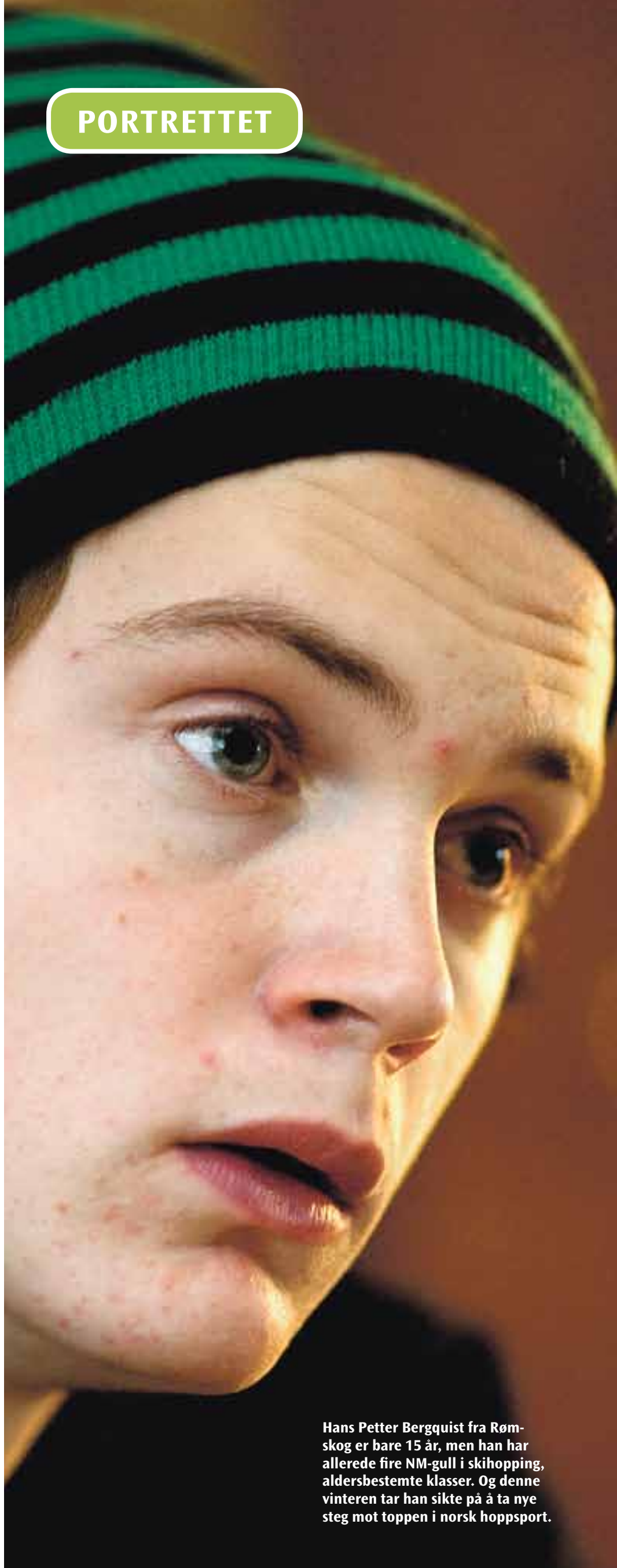
Bygdekvinnelaget i Aremark har igjen vært på besøk hos 7. klasse på Aremark skole. Sammen med elevene ble det laget tradisjonell norsk mat. På menyen denne dagen var det brun lapskaus med flatbrød laget fra bunn av. Til dessert ble det laget himmelsk lapskaus som ble servert med vaniljeis. Bordene ble nydelig dekket med hvit duk og pyntet med flotte blomsteroppsatser.

Til bords satt alle som hadde vært med på matlagingen, samt noen inviterte lærere. Slike hyggelige pust i hverdagen er bra for alle og er med på å videreføre tradisjonell norsk matlaging.

Elevene i 7. klasse sørget for både matlaging og nydelig dekking av langbord. (Foto: Jon Terje Stensrud)

PORTRETTE

Hans Petter Bergquist fra Rømskog er bare 15 år, men han har allerede fire NM-gull i skihopping, aldersbestemte klasser. Og denne vinteren tar han sikte på å ta nye steg mot toppen i norsk hoppport.

Jordnær hoppkomet fra Rømskog

Han har bena solid plantet på jorda, 15-åringen Hans Petter Bergquist fra Rømskog. Vel og merke når han ikke har bena solid plantet i løse lufta, for Hans Petter er skihopper. Som 13-åring hoppet han 127 meter i den store OL-bakken på Lillehammer. Og i år har han hoppet to ganger i Zakopane.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

FOTO: SIRI M. DALNOKI

Hans Petter Bergquist har åpenbart et talent for idrett. I løpet av få år har han tatt steget opp i Norges-toppene i sin årsklasse. God fotballspiller er han også, men i en alder av 15 måtte han foreta et valg.

– Det ble skihopping. Der har jeg nok størst forutsetninger. Dessuten blir jeg stiv kroppen av fotballen. Det påvirker hoppingen, sier den unge rømsjingen, som er blitt en aldri så liten folkehelt i kommunen. I den utstrekning det finnes lokale kjendiser i Rømskog, er Hans Petter en av dem.

– Jo da, folk har lagt merke til det jeg har utrettet i bakken, sier han beskjedent.

Kulturpris

Og Rømskog setter pris på unggutten. 17. mai i år fikk han kommunens kulturpris for unge

”Jeg trener godt nå og har moro av hoppingen”

talenter. Tidligere varaordfører Roar Høisveen delte ut prisen på 5.000 kroner, ledsaget av pene ord om at Hans Petter er en god ambassadør for Rømskog.

– Jeg ble selvfølgelig veldig stolt over denne prisen, sier hovedpersonen selv.

Hans Petter bor sammen med mor, far og to yngre søsken. En aktiv familie hvor barna er med på mange aktiviteter. At eldstemann i søskenflokken har valgt skihopping, har definitivt ikke ført til utstrakt tvinning av tommeltotter i familien.

– Foreldrene mine bruker utrolig mye tid på å kjøre meg til trening og konkurranser. Jeg er med i Kollenhopp, og det blir mange lange reiser. Jeg er veldig takknemlig for den jobben moren og faren min legger ned på meg, sier Hans Petter.

– Så da planlegger du å betale tilbake med for eksempel et OL-gull om noen år?

– Vel, jeg har ikke akkurat tenkt så langt. Men jeg ønsker å bli bedre for hver sesong. Jeg har ambisjoner om å nå Norgestoppen. Og gjør jeg det, vil det være naturlig å tenke videre. Jo da, jeg må innrømme at jeg har drømt om OL. Men da snakker vi om minst ti år frem i tid. Mye kan skje på den tiden. Kanskje blir jeg så god. Kanskje går det galt og jeg ikke lykkes. Vi får se. Jeg trener

godt nå og har moro av hoppingen. Så får vi se hvordan fremtiden blir, sier han.

Snart voksen

Hans Petter Bergquist går i 10. klasse på ungdomsskolen i Bjørkelangen. Neste skoleår blir det videregående.

– Det kan bli allmenn eller idrettslinje på Bjørkelangen. Eller kanskje Wang Toppidrettsgymnas. Har ikke helt bestemt meg ennå, sier han.

– Hvor og når fikk du interesse for skihopp?

– Som 10-åring hoppet vi ungene i Rømskog på langrennski i Lykjemyra. Vår egen storhopper Kjetil Moen var et forbilde, og faren hans organiserte trening. Han kjøpte flere par hoppski, og vi fikk prøve. Da var det gjort. Siden har jeg hoppet på ski.

– Stadig lenger og lenger?

– Ja, først noen få meter i Lykjemyra. Så ble det stadig lenger. Passerte 40 meter tidlig som 12-åring. Deretter gikk det fort. Bakkene ble større og større. Dro til Linderudkollen, Gjerpenkollen, Raufoss og Lillehammer. I år har jeg vært på både renn og treningssamling i Zakopane i Polen.

– Og persen?

– 127 meter i den store OL-bakken på Lillehammer. Det var heftig.

– Og da var fader’n livredd og hvit som et laken?

– Ja, han var nok mye reddere enn meg! Jeg vil ikke si at jeg er redd når jeg hopper, men jeg har selvfølgelig respekt for bakken.

Norges beste

Den unge skihopperen fra Rømskog har hatt en imponerende utvikling. Det er altså bare fem år siden han hoppet for første gang, på langrennski.

Siden har han vunnet Solan Gundersen-rennet i Alvådal, NM for 13–14-åringer, to ganger. Forrige sesong vant han hovedlandsrennet i Gausdal. Han har også et NM-gull i laghopping. Nå trener han med de nest beste i landet og kommer stadig nærmere toppen.

– Da jeg startet, var jeg langt bak kameraten min, Mads Vaaler fra Aurskog Finstadbru. Men jeg knappet innpå, jevnt og trutt. Og i mesterskapene vant jeg. Har tydeligvis den egenskapen at jeg er best når det gjelder. Ellers er kraft en annen god egenskap. Jeg har mest å hente på teknikk og smidighet.

– Sesongens mål?

– Hoppe meg opp i klasse NCA (Norges Cup A). Da er både junior-NM og senior-NM innen rekkevidde. Jeg får se om jeg lykkes. Så langt har jeg hatt fremgang hele tiden, men innledningen på plastsesongen i år var fryktelig dårlig, så jeg har opplevd motgang også. Men nå hopper jeg bra igjen. Jeg gleder meg til vinteren. Skihopping er fryktelig morsomt. Men jeg må innrømme at det er slitsomt med all reisingen. Ikke minst for modern’n og fader’n. Men det virker som om de har glede av hoppingen min.

– Kan vi ane tendensen til gjerne foreldre på sidelinjen? Presser sønnen til trening og konkurranser?

– Nei, nei, nei! Moder’n og fader’n er til fantastisk hjelp og støtte. De presser meg ikke. Jeg driver med skihopping fordi det er fryktelig morsomt.

Lokalsamfunnet har tro på unge Bergquists idrettsfremtid. Derfor er det flere lokale sponsorer som støtter opp om unggutten; Rømskog Mechaniske, Rømskog Utvikling, Rømskog kommune, Normeka og Gjensidige Marker Brannkasse.

Rømsjingen Hans Petter Bergquist har i år vært to ganger i Polen for å hoppe i legendariske Zakopane. Her avbildet i et flott svev i den berømte bakken. (Foto: Jarle Engen)

Etter hvert som engasjementet har økt, har også Grenseaksjonen blitt mer synlig i lokalmiljøet. Ildsjelene Inger Marie Jaavall og Dag Krogstad hadde i sommer en meget godt besøkt fotoutstilling av portretter fra Kotebe i Bakergaarden Cafe i Ørje. (Foto: Tore Robert Klerud)

Fra nødhjelp til likeverdig kulturutveksling

For rundt 20 år siden ble Grenseaksjonen for Afrika etablert for å avhjelpe en ren nødsituasjon i Etiopia. Ingen kunne ane at det hele skulle bli til et kulturelt utvekslingsprosjekt som skulle sveise Grenseland og en forstad til Addis Abeba tett sammen.

TORE ROBERT KLERUD, TEKST

Tidligere Aremark-lærer og rektor Lars Haartveit reagerte raskt da han gjennom misjonsvenner fikk høre rapporter om nødtilstandene i Etiopia helt på slutten av 1980-tallet. Han var en tidlig forkjemper for samarbeid i de tre kommunene vi i dag kjenner som Grenseland og så for seg at det å hjelpe en temmelig isolert landsby i det afrikanske landet måtte være et passende prosjekt for Aremark, Marker og Rømskog.

Grenseaksjonen for Afrika ble etablert og skapte engasjement i våre kommuner. Hjelpen bidro til å få folket i landsbyen gjennom de verste kriseårene, men hjelpearbeidet hadde også sine utfordringer.

Startet ute i bushen

– Dette var i et så fjernt område i Etiopia at kommunikasjonen var vanskelig. Det fantes ikke telefon

eller postvesen og knapt nok veier. I Etiopia blir nyutdannede lærere beordret til to års tjeneste på avsideliggende steder som dette, men de reiser tilbake til sentrale strøk så fort de får lov. Da lærerne som var Grenseaksjonens kontaktpersoner der nede forlot landsbyen, døde etter hvert kommunikasjonen ut, forteller Dag Krogstad.

Dermed døde også engasjementet i Grenseaksjonen ut litt etter litt utover 90-tallet, men ikke helt. En liten gruppe ildsjeler så etter muligheter for å ta opp tråden og finne nye prosjekter man kunne engasjere seg i. Dermed gikk Grenseaksjonen inn i sin andre fase. En fase som har gjort aksjonen langt mer synlig i vårt lokalmiljø, og som har gitt et helt nytt perspektiv til kontakten over landegrensene.

Gjensidig nytte

For drøyt ti års tid siden fikk man tips om en konkret, etablert kristen menighet i Kotebe, en forstad til hovedstaden Addis Abeba, som trengte hjelp videre både av økonomisk og praktisk art. Det passet ypperlig i forhold til de intensjonene som hadde vokst frem i mellomtiden.

– Vi hadde kommet frem til at vi ønsket en form for samarbeid på mer like vilkår. Ikke nødvendigvis en ren hjelpeaksjon. Ren nødhjelp er det andre som driver profesjonelt med gjennom etablerte kanaler, og de har bedre forutsetninger for å få best mulig effekt av hver innsamlet krone. Her fikk vi på den annen side sjansen til å bidra med litt penger, men samtidig så mye annet også, forteller Inger Marie Jaavall.

Kirkebygg og lærerlønn

Menigheten i Kotebe hadde sitt å slite med og trengte først og fremst en ny arbeidskirke for å få brukbare arbeidsforhold. Det var en utfordring Grenseaksjonen tok på seg, og for noen år siden sto et nytt kirkebygg klart etter betydelig innsats fra givere i våre kommuner.

Kirken er blitt en flott base for menigheten og hele befolkningen i forstaden Kotebe, og den er også tilholdssted for en skole som både var svært viktig for lokalmiljøet og tilsvarende utsatt. Grenseaksjonen har også påtatt seg ansvar for å lønne lærerkrefter og på den måten holde skolen i Kotebe i gang.

På like vilkår

Så langt den rent økonomiske bistanden, som hvert år utgjør et pent beløp innsamlet fra glade givere her hjemme. En annen og meget viktig side ved Grenseaksjonens virksomhet er den kulturelle utvekslingen, hvor Etiopia og Norge altså møtes på svært likeverdige vilkår.

– Det har virkelig slått an. Engasjementet er stort, og det kan virkelig diskuteres hvem som har mest utbytte av dette. Jeg tror vi kanskje har mest å lære når vi ser hvordan etioperne, med i våre øyne svært enkle midler, takler hverdagen sin, sier Jaavall.

Vann og kultur

Prosjektet har engasjert et stort antall mennesker både i Kotebe og Grenseland i løpet av de siste årene, ikke minst ved at man har involvert skolene. Flere temaer har blitt tatt opp, direkte «matnyttige» ting som

eksempelvis håndteringen av den viktige ressursen vann og kulturelt utviklende prosjekter som innsamling av barnesanger og nå sist tradisjonelle eventyr i begge landene. Ikke minst har kommunikasjonen ved hjelp av engelsk språk og moderne IT-ressurser vært en viktig del av treningen for elevene i begge landene.

De siste årene har en delegasjon fra Grenseland besøkt Kotebe og fått besøk av en tilsvarende delegasjon derfra hvert år. Slik har etter hvert mange fått se resultatet av engasjementet med egne øyne, og medlemstallet på drøyt 50 er solid og svakt stigende. Når dette leses, har årets gjester fra Etiopia nettopp reist hjem, mette på inntrykk etter blant annet å ha fått se og høre skoleelever i Ørje fremføre norske folkeeventyr på engelsk, og ikke minst å ha fått hilse på biskopen under visitasen i Marker.

Tette bånd

20 år etter Lars Haartveits initiativ har Grenseaksjonen for Afrika blitt til noe helt annet enn det som var tanken. Men intensjonene om å hjelpe følges opp. Direkte gjennom den økonomiske bistanden som resulterte i det nye kirkebygget og som stadig holder skolen i Kotebe i gang, og indirekte ved å skape stadig tettere bånd mellom de to lokalbefolkningene som i utgangspunktet lever så forskjellig og møter så forskjellige utfordringer.

Men, som det viser seg, har så mye å snakke om og lære av hverandre likevel.

Menigheten i Kotebe og medlemmene i Grenseaksjonen har møtt hverandre flere ganger i løpet av de siste årene. Det skaper alltid begeistring når de tar del i hverandres aktiviteter, som her, da kapellan Asle Zimmermann deltok i et opptog sammen med etiopiske prester i Sendafa. (Foto: Privat)

Velkommen til Sparebankdager

ved bankens kontorer i Ørje og Aremark

27. – 28. – 29. oktober

og ekstraåpent på Rømskog

fredag 30. oktober

- Gaver til barna
- Servering av boller og drikke

Så kom innom, og tøm gjerne sparebøssen din

Vi gjentar mangeårig suksess med
Sparebankdager i Marker Sparebank

Marker
sparebank
– førstevalget

Ørje – Aremark – Rømskog – Tlf. sentralbord 69 81 04 00

www.marker-sparebank.no – epost@marker-sparebank.no

Lover ny karbonadeduft fra Lies

Selskapslokaler og cateringservice blir satsingsområdene når Jane Fosser like inn på nyåret åpner dørene til LystHuset i gamle Lies hotell.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Mange får vann i munnen ved tanken, og enkelte av Ørjes voksne innbyggere trekker pusten litt ekstra av gammel vane når de går forbi hotellet i sentrum: De hjemmelagede karbonadene og kjøttkakene som trillet ut fra kjøkkenet da Hanna Lintho var kokk for en mannsalder siden både var og er verdensberømte i hele Marker.

Stolte tradisjoner

Slik sett har hun litt å leve opp til, Jane Fosser, når hun nå har skrevet kontrakt med eierne om å leie seg inn i første etasje, det som en gang i tiden var den store spisesalen.

– Det blir spennende, sier Jane. Hun har vurdert flere alternativer.

Jane har de siste årene vært ansatt som kokk og vertskap på Normisjons leirsted Sjøglimt i Marker, i halv stilling. Den forlater hun for å skape matlukt i det gamle hotellet igjen, når hun nå etablerer LystHuset, med bevisst fremheving av de gamle initialene til Lies hotell.

Hun vil stå for driften selv, men også ektemann Svend er klar for å tre støttende til når han har mulighet til det.

Lot seg friste

– Vi har drevet litt catering ut fra Sjøglimt også, uten at det har vært noe bevisst ønske om å satse på det der oppe. Jeg er fryktelig glad i å lage mat, og dermed har tanken om å drive noe eget vokst frem.

Blant de andre alternativene som

ble vurdert var å leie kjøkkenet i den tidligere kafeteriaen i rådhuset, som står intakt igjen etter at selve serveringslokalet ble omdisponert.

– Dette blir en god del dyrere, med behov for langt flere investeringer, men jeg klarte ikke å la være da jeg så hvor fint de nye eierne gjorde det i det gamle hotellet. Og det er spesielt hyggelig med de lange og gode tradisjonene som ligger i huset også.

Ingen konkurranse

Noe av den gamle spisesalen må nødvendigvis omdisponeres til kjøkken, siden det som før i tiden var kjøkken nå inngår i forretningslokalet ut mot Storgata. Jane innrømmer at det vil stjele litt mer plass enn hun hadde ønsket seg, men reg-

ner med at det skal bli god plass til 40-50 mennesker i det som nå blir et flott selskapslokale i samme ærverdige stil som resten av bygningen. Selve grovkjøkkenet vil få plass i kjelleren.

– Du er ikke redd det skal bli for mange som konkurrerer om de samme kundene i Ørje?

– Vi kommer ikke til å ha åpent for servering annet enn et par timers lunsjbuffet på fredager. For øvrig blir det bare i forbindelse med selskaper, begravelser, møter og slikt, sier Jane, som regner med at catering-delen vil bli den mest lønnsomme delen av satsingen.

Jane Fosser og ektemannen Svend skal sørge for at det igjen skal bli god matlukt i de gamle, ærverdige lokalene i Lies Hotell. Bygningen som nå fremstår i nygammel drakt etter restaureringen.

Distriktets eget forsikringsselskap

LOKALT STYRT OG EID SIDEN 1862

Servicekontor i Aremark

Hver torsdag kl. 09.00–15.00
Aremark næringshage
Telefon 69 81 01 80

Hovedkontor Marker

Åpent mandag–fredag kl. 8.30–16.00

Servicekontor på Rømskog

Første og tredje onsdag
i måneden kl. 14.30–17.00
Kommunehuset
Telefon 69 85 91 77

Ved skade ring: 03100
(24 timers service)

www.gjensidige-marker.no
E-post: marker@gjensidige.no

GJENSIDIGE
Marker Brannkasse

Fellesbygget, Storgt. 55, 1870 Ørje
Telefon 69 81 01 80 – Telefaks 69 81 01 90

Deilige grøss i vente fra Markerspeiderne

Et renspektet horror show er kanskje ikke daglig kost fra en speidergruppe. Men Markerspeiderne er da heller ikke som speidergrupper flest...

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Kanskje er det også på grunn av kreative ideer og utradisjonelle aktiviteter at tilstrømmingen av barn og unge er så stor, for faktum er at Markergruppa er blant de største og mest veldrevne i hele Østfold.

Skremmer tantene

Siste helgen i november trår de til igjen. Med noe skikkelig guffent, denne gangen.

– Det er nok noen besteforeldre og tanter som kommer til å bli litt forskrekket denne gangen ja, ler Charlotte Juliusson, som er en av de mange ivrige lederne.

Speiderne skal bidra som skuespillere og sangere for å visualisere showet «Swing of Death», som er akkurat så mystisk og pirrende som det høres ut. Det hele er et meget profesjonelt konsept skrevet og utarbeidet av Trond «Teeny» Holter, mest kjent som gitarist i det landskjente bandet Wig Wam, og bygger på hans personlige tolkning av den gamle historien om vampyren grev Dracula.

Egenprodusert show

– Jeg var selv i Transylvania i Romania og ble introdusert for den eldgamle historien om grev Dracula, som Bram Stokers roman bygger på. Det gir en helt spesiell opplevelse å være der hvor historien stammer fra, sier en oppglødd Trond Holter.

Historien er filmatisert i flere omganger, og i Holters hode oppsto straks ideen om å bruke vampyrhistorien som utgangspunkt også for et musikalsk sceneshow. Han har tatt utgangspunkt i det opprinnelige, gamle sagnet, men for øvrig er det hans egenproduserte historie som fortelles både gjennom musikken og det visuelle på scenen.

Speidere på scenen

Musikalsk er det profesjonelle krefter hele veien, og prosjektet har også resultert i en plate som er klar i disse dager. Foruten Holter selv består «Swing of Death»-bandet av Wig Wam-kollega Bernt «Flash» Jansen, Jeanette Heidenstrøm fra Tuesday Girls, Lasse Finbråten fra Circus Maximus og Stig Bukholm fra Crash!

«Swing of Death» har premiere i Halden i disse dager. Tilfeldigvis har Trond Holter og Markerspeiderne felles venner som introduserte dem for hverandre, og dermed ble showet også satt opp i Ørje Brug den siste helgen i november, med rundt 20 unge håpefulle Marker-speidere i rolle som syngende og blodsugende vampyrer.

Øvelsene har vært i gang en stund allerede, og hele speidergruppa gleder seg stort til å være med i et fullskala, profesjonelt rockeshow. Det er det ikke alle speidere som får anledning til.

Grøss, gru og fet rockemusikk av velkjent kvalitet kan forventes når speiderne i Marker sammen med blant andre initiativtager og forfatter Trond «Teeny» Holter fra Wig Wam (til venstre) setter opp showet «Swing of Death» i Ørje Brug den siste helgen i november.

Jakt på det jevne

Når dette leses, er elgjakten igjen så godt som over. Fullstendig regnskap er ikke gjort opp, men alt tyder på at det har vært en ny elgjakt på det jevne i distriktet.

Få har det så idyllisk som Sydengen jaktlag i Øymark. (Foto: Dag Krogstad).

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Noen dager med mye elg, noen dager med lite. Noen som stakk av for fort, andre som tok seg skjebnesvangert god tid. Og noen pene dager, andre med regn og rusk.

Spenning og matauk

Men det er lite som preller av elgjegere like fort som dårlig vær. For mange er opplevelsen av spenning og kameratskap like viktig som å fylle fryseren, og i så måte har årets elgjakt utvilsomt vært en suksess på linje med alle foregående.

Dagen vi hadde satt av til å drive inn en stemningsrapport fra jakten var en flott høstdag. Den andre helgen i løpet av jakten, formodentlig med mye vilt igjen i skogen, og jegere med god oversikt over hvor de gjemte seg, trodde vi.

Vi hadde en plan...

I fjor ble det verken elgfall eller noen form for fotografisk nærkontakt med skogens konge. Det var vanskelig å vite om skolebarna i Rømskog, som var med på jakten den dagen, eller undertegnede var mest skuffet. Dermed stilte Avisas Grenselands utsendte denne gangen med en plan.

Tre-fire jaktlag var varslet, og hadde klar beskjed om å sende en SMS så snart det smalt. Selv ventet vi midt imellom, med fingeren utålmodig på kameraknappen og girvelgeren i «drive».

Dagen gikk, og solen pakket etter hvert sammen og dro vestover for å skinne for noen der borte i stedet. SMS-rapportene bar bud om en flott dag i skogen, men lite elg, og ingen «skytbare» i forhold til kvoten.

Ketchup-effekten

I noe som lignet desperasjon begynte vi å jakte på elgjegere vi ikke allerede hadde alliert oss med. Ett eller annet sted måtte elgen være. Og da vi var litt syd for Otteid, fikk vi beskjed om at elgen var felt. Ved Kallak. Og fem minutter senere ved Kroksund. En av dem klarte vi å få foreviget med pelsen på. Oppdrag utført...

Jeg har ikke inntrykk av at det nødvendigvis er mindre elg i år enn i fjor, avdramatiserte jaktleder Per Hellgren i Krosbyfjeringen jaktlag. Han la til at det er mange faktorer som kan gjøre at elgen av og til faller i rask rekkefølge, andre ganger lar vente på seg.

– Det er tvert imot et godt tegn at

Over 30 ivrige jegere jakter elg på gamlemåten uten hund i Opsahl-Krog-Ulfsby jaktlag i Kroksund. Gabriel Grini (midten) sørget for at det denne dagen ble resultat også ut over det sosiale for de mange som var med.

Tenkt på det lenge?
Bli fosterforeldre!

FOSTERHJEMSTJENESTEN

Inviterer til informasjonsmøte

10. november kl. 18-21
Fylkeshuset, Sarpsborg

Velkommen!

Tlf. 466 16 900
www.fosterhjem.no/sarpsborg

Graving • Sprengning
Alt i transport
Mobilknusing

www.bergquist-maskin.no

Maskin og Transport as

1950 Rømskog • Tlf 92 82 52 05 • Fax 69 85 94 47
E-post: steinar@bergquist-maskin.no

jegerne beholder roen og er opptatt av ikke å skyte elg som ikke skal skytes i forhold til kvoten, konkluderte den meget fornøyde jaktlederen.

Den første elgen

Mest fornøyd i Krosbyfjerdingen var likevel Lars Kristian Ruud. 16-åringen var på sin tredje elgjakt, den første med eget våpen, og med selveste jaktlederen som mentor ved sin side skjøt han sin første elg.

– Vi hadde god tid og rakk å vurdere noen alternativer. Lars Kristian skjøt perfekt, og elgkalven falt etter ett skudd, berømmet Hellgren.

Dagslyset begynte virkelig å glippe da dagens fangst i Opsahl-Krog-Ulfsby jaktlag ved Kroksund kom frem til sin endestasjon, låven på Dal. Gabriel Grini var dagens heldige og hadde felt en pen piggokse.

Ikke bekymret

– Nummer 15 av en kvote på 22 dyr, konstaterte jaktleder Per Øivind Krog, som heller ikke lot til å være bekymret over elgbestanden.

– Etter hvert som jaktkvoten fylles blir det mer nøye at man skyter riktige dyr. Heldigvis er jegerne stort sett påpasselige med det.

Befolkningen øker

Tall fra Statistisk Sentralbyrå viser at folketallet øker i Grensland. I perioden fra 1. april til 1. juli i år økte befolkningen med 22 personer. Størst økning hadde Aremark med 13. Marker fikk ni flere innbyggere i perioden, mens Rømskogs folketall ikke endret seg i den aktuelle perioden.

Rømskog kan imidlertid vise til en positiv befolkningsutvikling sett i et lengre perspektiv. På ett år er det blitt 34 flere innbyggere i Rømskog.

Folketallet i Grensland var per 1. juli 2009 som følger:

Aremark 1.418

Marker: 3.456

Rømskog 677

Hvor ble det av bondesamfunnet?

Sissel Margrethe Børke fra Aremark tar i sin nye roman «Mannen fra fotografiet» utgangspunkt i det bondesamfunnet som ikke lenger finnes. Bakteppet for romanen er den dramatiske endringen som har preget bondesamfunnet de seneste tiårene.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

FOTO: SIRI M. DALNOKI

Sissel Margrethe Børke bor i Halden, men har sterke bånd til Aremark. Flotte Aslakstrøm gård ved Strømsfoss har vært i familiens eie i ti generasjoner.

– Vi tilbringer mye tid her, sier hun.

Bondesamfunnet

Sissel Margrethe Børke har alltid vært glad i å skrive, men debutromanen «Tårnsvalene», på hennes eget Fernanda Forlag, kom først i fjor.

– Jeg fikk mange gode tilbakemeldinger fra folk som leste «Tårnsvalene». Jeg trodde kanskje romanen ville appellere mest til kvinnelige lesere, men de beste tilbakemeldingene fikk jeg faktisk fra menn, sier hun.

Nå er en ny bok kommet fra Sissel Margrethe Børkes hånd. Nok en gang er det en oppdiktet historie, men kulissene og miljøet er hentet fra et samfunn forfatteren kjenner godt. Bondesamfunnet.

– Dette er en enklere og mer lettlest bok enn «Tårnsvalene», sier Børke.

Boken heter «Mannen fra fotografiet» og handler om Lise, en ung kvinne fra byen. Hun gifter seg med en odelsgutt og flytter på gård. Hun har høye forventninger, ikke minst bygget på erfaringer fra tiden som barn. Den gang man hoppet i høyet og husdyr preget gårdene. Men Lise oppdager fort at bondesamfunnet har endret seg. Gårdene kan ikke lenger brødføre store familier. Bondesamfunnet er ikke slik det var. Lise er alene på gården med sine to små barn mens mannen pendler til jobb. Når han kommer hjem, er han sliten og har lite overskudd til familien.

I et gammelt fotoalbum ser hun bilde av en gammel mann. En dag treffer hun mannen fra fotografiet, i levende live. Forholdet utvikler seg, men på et tidspunkt må Lise ta et valg.

Sissel Margrethe Børke fotografert på den vakre slektsgården Aslakstrøm i Aremark. Gården har vært i familiens eie i ti generasjoner. – Min nye bok «Mannen fra fotografiet» henter handlingen fra bondesamfunnet, men det er ingen Aremark-bok, sier hun.

Har mistet mye

Sissel Margrethe Børke har en stor kjærighet til Aremark. Hun husker det gamle bondesamfunnet og har mange gode minner fra barndommen.

– Men tidene forandrer seg. Jeg vet at vi ikke kan stille klokken tilbake. Det gamle samfunnet får vi ikke tilbake. Det er ikke sikkert at vi ønsker det heller. Men noe av det gamle savner vi. Noe verdifullt har vi mistet. Det er dette jeg ønsker å formidle gjennom romanen. Skildre et samfunn og en tidsepoke som ikke lenger finnes. Alt gjennom en spennende historie med overraskende poenger underveis. Gjennom Lise vil jeg fortelle om drømmer, lengsler, kjærighet og vanskelige valg.

– Er det Aremark du skildrer?

– Nei, men jeg har dype røtter i Aremark, og mange vil nok dra

kjensel på landhandleriet til Holth og andre beskrivelser. Men dette er ikke Aremark. Det er bare jeg som forteller historien med bilder jeg selv har i hodet mitt.

Flere bøker kommer

Sissel Margrethe Børke har grunnfag i litteraturvitenskap. Hun har studert i Kina og snakker to kinesiske språk. Hun jobbet i mange år som translator. Hun har også vært et aktivt medlem i Aremark Historielag.

– Flere bøker på gang?

– Ja. Jeg er veldig glad i å skrive. Har som mål å gi ut en bok hvert år. Så får vi se om jeg klarer det. Jeg har flere bøker på gang. Noen ligger ferdige og venter på utgivelse. Men nå er det «Mannen fra fotografiet». Jeg håper selvfølgelig at veldig mange vil finne glede i å lese den, sier hun.

Kilebu boligfelt, Ørje

BRA=119 m² pr. bolig,
inkl. garasje m/bod.
Boligen leveres nøkkel-
ferdig, planert og tilsådd
utvendig.

4 stk. prosjekterte selveierboliger i rekke.
Gangavstand til sentrum med butikker, post,
bank, skole og barnehage.

**Sum inkl. garasje,
tomt og avgifter fra kr 1.690.000,-**
(pr. bolig, indeks pr. jan 2009). Pris for innredet loft kr. 200.000,-

BRA=105 m² pr. bolig,
pluss garasje m/bod.
Boligen leveres nøkkel-
ferdig, planert og tilsådd
utvendig.

2 stk. seksjonerte selveierboliger i vertikaldelt.
2-mannsbolig på ett plan.
Gangavstand til sentrum med butikker, post,
bank, skole og barnehage.

**Sum inkl. garasje,
tomt og avgifter fra kr 1.900.000,-**
(pr. bolig, indeks pr. jan 2009)

*Ring for en visning på feltet
og i en hyggelig boligprat!*

Bygg og takstfirma
J. Westlie & Sønner As
1870 Ørje - Tlf: 69 81 17 05
MESTERHUS

post@westlieas.no - www.westlieas.no

Siden D/S «Turisten» kom til Haldenkanalen i 1887 har det naturlig nok vært mange muntre episoder, både om bord og på land. Eilif Mosbæk i Marker har trålet en rekke gamle kilder og kommet over flere muntre historier.

D/S «Turisten» i Vadet i Tistedal i «forna da'r».

Muntert i vassdraget

«Modbydeligt fylderi»

Sogneprest i Rødenes, Jørgen Hegermann Brochmann (1885-94) observerer at «Tjuvholmen» like syd for kirke og prestegård ofte er landingsplass for ulike fartøyer – idyllisk som stedet er.

I kallsboken noterer han at en brygge her ute vil være ønskelig i diverse samfunnsnyttig tjeneste. Og brygge blir det etter kirkelig henstilling og kommunal økonomisk bistand.

Men akk! Ved «Turistens» ankomst noterer han: «Vi glædes over det smukke lille skib «Turisten», men det skjæmmer sig selv og sin smukke Salon med modbydeligt fylderi, - naar skal dette opføre!»

I et stort sett tørrlagt område av fedrelandet er skuta innvilget øl og vinrett, må vite. Brochmann tilskriver selskapets styreformann; brukspatron Nordbye, men denne avviser henvendelsen med beskjed om at dette er beklagelige insidenter som retter seg til.

Brochmann er imidlertid på hugget og tar med seg «Engbret Soot»s visitter på lørdagskveldene. Brochmann må svinge tukstens ris over tjenestepikene som i ungdommelig lettsinn avlegger mannskap og gjester besøk og glemmer å lukke leet til innhegningen hvor dyrene har tilhold, slik at «Far» finner beitende kyr i bugnende ko-

rnåker søndag morgen. «Hvilket forstyrrer Prestegaardens Søndagsfred», tilføyer Brochmann.

For så å ende tildragelsen ønsker nå vår gode prest bryggen fjernet og får denne gang sambygdingene på nakken. De har funnet bryggen høyst tilfredsstillende og nødvendig.

Bryggen ligger der den dag i dag. Nyoppusset til Kulturminnestafetten i 1997 da damperne «Engbret Soot» og «Ara» la til kai.

Vanskelig navigasjon

Kaptein Harald Nilsen mente det var vanskelig å navigere «Turisten» i Kjærringskrevet.

To lett aldrende damer hadde fulgt D/S «Turisten» og kaptein Harald Nilsen fra Tistedal opp gjennom et sommeridyllisk vassdrag. De er mektig imponerte og føler at de må gi uttrykk for sin tilfredshet. Med stor forsiktighet knakker de på styrhusdøra og lukkes inn av en smilende skipsfører. De våger seg frem på med et spørsmål: «Hvor er

det vanskeligst å navigere»? Smilerynkene blir uttallige i Nilsens godmodige fjes: «Hø! Det må være i Kjærringskrevet det», svarer han.

I stor forfamselse river de opp styrhusdøra og returnerer i lettere harnisk til sine plasser.

Til opplysning: «Kjærringskrevet» er en smal passasje i elven mellom Strømsfoss i Aremark og Bøenfjorden i Øymarksjøen. Før utvidelsen av elveløpet med kruttmineringer, kunne konene samle stakken med en hånd og med et byks jukse over det som den gang var en bekk.

Hendelsen skulle etter sigende ha blitt rapportert til lensmann Gudbrand Mellbye, som sikkert hadde en kostelig stund før episoden var avklart og oppklart.

Besværlig landgang

Med fare for å bli beskyldt for kvinnefientlighet; her følger nok en liten historie fra det maritime miljø.

En dame av den omfangsrike sorten skulle gå fra borde i Ørje sluser. Kaptein Nilsen og dekksgutten la ut en landgang fra åpning i rekka. Landgangen var bordlagt med glipper mellom bordene, og damen viste liten vilje til å entre provisoriet. «Kom igjen, du detter'nte imellom lell!» kom det lakonisk fra kapteinen.

Skutt av tyskerne

En stille og rolig søndag i Bjørkebekk. Det er 14. april 1940. Brødrene Willy og Trygve er på vei til søndagsskole. De når aldri så langt, for de får beskjed fra en kjøpmann; tyskerne er på vei! Mens de to guttungene springer for livet, ligger tyskerne på den andre siden av vannet og fyrer løs med maskingevær. – Akkurat her ble jeg truffet, sier Willy og peker på stedet noen titalls meter fra huset på Kvernmoen der familien bodde.

SIRI DALNOKI, TEKST
ØYVIND OTTERSEN, FOTO

Willy Lund (79) møter oss på Kvernmoen i Bjørkebekk. Stedet der han vokste opp. I dag bor han i Halden, men har fortsatt tette bånd til Aremark. Det er en varm og behagelig ettermiddag. Willy forteller om den uforglemmelige og selvsagt den skremmende opplevelsen for 69 år siden.

Truffet i underlivet

– Jeg var ti år gammel. Broren min var fjorten. Etter å ha mottatt beskjeden om at tyskerne var på vei, sprang vi alt vi orket hjem til Kvernmoen, den gamle husmannsplassen som foreldrene mine drev ved Kasetjern. Tyskerne lå i kirkebakken ved Holmgill kirke i Bjørkebekk.

Snøen sprutet på grunn av kulene som ble skutt mot oss. Da vi krøp oppover den snøbelagte bakken ved huset, snudde broren min seg for å

spørre om jeg hadde blitt truffet. Jeg tror jeg besvimte i noen sekunder før jeg svarte nei. Litt senere begynte jeg å halte. For jeg var truffet – i underlivet.

Syklet til Aremark for å få legehjelp

Med et alvorlig uttrykk i ansiktet og hendene sammenfoldet bak ryggen forklarer Willy Lund hvordan alt skjedde i 1940.

– Det skjedde der borte, forteller 79-åringen og peker på en nå frodig bakke som ligger ned mot det idylliske tjernet. Lund bodde på Kvernmoen fra 1936 til 1948, sammen med foreldrene og to eldre brødre.

– Landskapet har forandret seg mye siden den gang. Før i tiden var det jorder som dominerte. I dag er det skog. Det var dårlig med fremkomstmidler, så det var ikke lett å finne en lege, sier Lund. Han forteller hvordan faren reiste til grensen for å prøve å få tak i en lege. Det var ikke før tirsdag to dager senere at han lyktes etter å ha

syklet helt til Aremark, om lag 12 kilometer. Willy hadde hatt flaks – kulen hadde gått rett igjennom kroppen, uten å treffe noen organer. Det kunne ha gått riktig galt.

– Og kula fant vi aldri, sier han.

Sprengte Stensbrua

Tyskerne hadde vært i Norge i fem dager før de kom til Bjørkebekk. Målet var egentlig Aremark, men de måtte snu ved Stensbrua, like etter Fjell Bru. Stensbrua hadde blitt sprengt for å hindre fremrykkingen mot Aremark. Det samme var planen ved den vesle brua som forbinder Kasetjern med Haldenvassdraget. Sprengladningene sto ferdige, men man rakk aldri å sprengte brua før tyskerne dukket opp. Til å begynne med bosatte tyskerne seg i det gamle bedehuset i sentrum av Bjørkebekk, der Willy og broren gikk på søndagsskole. Det brant senere ned, og de tyske soldatene satte opp brakker like ved grensen til Sverige.

Der holdt de seg til krigen var over.

Fryktet tyskerne

Lund beskriver hvordan han opplevde krigen som barn.

– Alt var fryktelig vanskelig. Som 10-åring forstod jeg ikke mye av hva som skjedde rundt meg, men jeg var redd. Krigen ødela mye. Det verste var frykten for tyskerne. Jeg fatter ennå ikke hvordan et intelligent folk kan ødelegge så enormt mye på så kort tid, sier han.

– Det var knapt med klær og mat. Vi hadde en stall utenfor huset, uten hest, og eide ikke mer enn to kuer og noen høner. Der borte, sier Lund og peker, – der gikk veien hvor vi kjørte høy i ei vogn med sykkelhjul, tilføyer Lund.

– Men vi sultet aldri. Det var andre steder i Norge som ble rammet mye hardere enn dette distriktet. Til tross for krigen mener jeg det var et fint sted å vokse opp, her på Kvernmoen, sier Willy Lund.

Huset på Kvernmoen i Bjørkebekk er i dag eiet av speidere. Men da krigen kom til Norge i 1940, var det Willy Lund og familien hans som bodde i huset.

i 1940

Her nede ble jeg skutt av tyskerne i 1940. Jeg var ti år den gangen, sier Willy Lund (79). I bakgrunnen skimtes huset familien bodde i på Kvernmoen.

Rømskog har fått fire nye innbyggere. Manon Vijlbrief (til venstre) og barna Lars og Sanne, stortrives på Kirkerud. Mannen Henk var ute og jobbet da bildet ble tatt.

Stortrives i Rømskog

Nederlandske Manon, Henk, Sanne og Lars Vijlbrief stortrives som nybakte rømsjinger. – Det er helt fantastisk her, synes familien etter en drøy måned i Norge.

TEKST OG FOTO: SIRI M. DALNOKI

Løv i gylne høstfarger ramler sirlig ned på bakken. Mellom trærne åpner utsikten til vakre Rømsjøen seg. Vannet gjenspeiler himmelens klare blåfarge en tidlig høstkveld i oktober. Stillheten er overveldende på Kirkerud, hvor den nederlandske familien leier hus.

Ikke forberedt

– Det er helt fantastisk her. Et slikt sted hadde vært ubetalbart for folk flest i Nederland, sier Manon og titter utover sjøen.

Mannen til Manon, Henk, har drømt om å flytte til Norge i mange år. Etter at familien kom i kontakt med Placement Utvikling AS, kom drømmen stadig nærmere. Et besøk til Grenseland i sommer gjorde at de tok en endelig beslutning om å flytte. Til Rømskog. De solgte huset sitt i Nederland, sikret seg jobber i Rømskog, lastet flyttebilen og satte rundt midten av september kursen mot sitt nye hjem.

– Det er mye å ordne når en flytter til et nytt land. Vi hadde en litt lite hyggelig overraskelse med bilen vår, som kostet godt over hundre tusen kroner å ta inn. Det var vi ikke forberedt på, men det har løst seg nå, forklarer Manon.

Går veldig bra

Da Avisas Grenseland besøkte familien, var Henk ute og jobbet.

– Han jobber hos Jan Birger Holth, ute i sko-

gen, og stortrives, forklarer kona, som selv jobber nattevakter på eldresenteret. Barna Sanne (3) og Lars (2) har begynt i barnehagen og har funnet seg godt til rette.

– Hvordan går det med språket?

– Henk snakket veldig mye norsk allerede før vi flyttet. Nå jobber han fem dager i uka, og får praktisert språket hele tiden. Jeg snakket litt før vi flyttet, men det er først nå jeg virkelig må gjøre meg forstått. Man har bare ikke noe valg. Jeg snakker norsk med folk på jobben, og de snakker norsk til meg. Det er ikke alltid de skjønner hva jeg sier, og jeg skjønner ikke alltid hva de sier heller. Men snakker de sakte, så forstår jeg det meste. Synes det går veldig bra. Det er hyggelige og hjelpsomme folk her, både på jobben, i kommunen og naboene, sier Manon.

Kvalitet

– Lengter dere hjem?

– Nei, ikke i et sekund. Det er utrolig bra her. Bare det å ha bedre plass og kunne slippe ut barna uten å være livredd for biler hele tiden. Stillheten er også deilig. En slipper støy fra trafikken rett utenfor husveggen som i Nederland, sier Manon.

– I Nederland hadde både Henk og jeg lederansvar i jobbene våre. Det er litt annerledes nå. Er vi ferdige på jobben, sier vi: Takk for i dag, ha det bra! Slik var det ikke før. Har også fått inntrykk av at det handler mer om kvalitet i Norge, i motsetning til Nederland, hvor det går mest på kvantitet.

– Mer å rutte med

Hvorfor vil egentlig kommunene ha flere innbyggere? Har vi det ikke bra som det er? Ordføreren i Rømskog, Nils Nilssen, er blant dem som jobber for å få flere til å bli rømsjinger. Siste statistikk viser at tallene går riktig vei.

– 1. juli 2008 var vi 643 innbyggere. Ett år

senere er tallet 677. En økning i antall innbyggere betyr mer penger å rutte med i Rømskog. Vi har fått 300.000 kroner mer på statsbudsjettet enn det vi ville fått dersom vi fortsatt var 643 innbyggere. Disse pengene kommer godt med. Det er helt avgjørende å ha en befolkningsvekst for å opprettholde det tjenestetilbudet vi har, kommenterer ordføreren.

Jubilerte med brass og bram

Fylldig sang og musikk av tildels uvant opphav sto på repertoaret da Slusebrass feiret sine første ti år som ensemble i Marker rådhus forleden.

Ti år er i høyeste grad et feiringsverdig jubileum når de bakenforliggende tradisjonene er så lange og sterke som for Slusebrass i Marker.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Ofte er det hornmusikantene som jobber så svetten siler for å skape stemning, mens det såkalte brede lag av befolkningen tar som en selvfølge at de er der. 17. mai er en slik anledning, minnet konferansier Arne Dehli om. Men denne dagen kunne korpsmusikantene glede seg over at sambygdingene hadde møtt opp mannsterke for å være med og feire jubilaranten i Marker rådhus.

Fra 1800-tallet

Dehli kom inn på adskillige humoristiske episoder og anekdoter fra korpshistorien underveis i konserten, historier som korpsveteranene på sedvanlig muntert vis bidro til å fortelle. For om Slusebrass formelt feiret sitt tiårsjubileum, var det en mye lengre historie som skulle markeres.

Marker hornmusikk har lange tradisjoner, faktisk helt tilbake til slutten av 1800-tallet. Den gang var korpset tilknyttet og nærmest etablert som et slags velferdstilbud for arbeiderne ved Ørje Brug, forteller korpsveteraner som har lest sitater fra de første protokollene. Nedtegnelsene fra de første tiårene er dessverre forlagt i dag, men de siste 70-80 årenes historie er dokumentert, og protokollene forteller at det har gått opp og ned med korpsinteressen og tilstrømmingen av musikantter gjennom årene.

Samlet anstrengelsene

Det har det gjort også for musikanterne i Rødenes musikkorps, som kom på banen langt senere enn sine kolleger i Ørje, og som i flere tiår sørget for luftige toner og taktfast tonefølge i mange sammenhenger i kommunens nordlige del.

På 1990-tallet ble skolestrukturen i Marker gjort om, og kommunen samlet til ett «skole-rike», og dermed lå alt til rette for en mer samlet satsing også for kommunens hornblæsere. På slutten av forrige årtusen ble så de to korpsene fusjonert i Slusebrass, og om det fremdeles må forventes å gå opp og ned med interesse og oppslutning også i fremtiden, så er det i hvert fall en samlet og solid satsing på korpsmusikk i kommunen.

Allsidig jubilant

Slusebrass demonstrerte da også både fylde, klasse og kreativitet under konserten i rådhuset, der både bandet «Vi» fra Ungdommens kulturhus og koret MarCanto bidro både på egen hånd og sammen med jubilaranten. Abba var et av kveldens stikkord, og diverse tildels krevende arrangementer av supergruppens musikk for både korps og kor beviste at markeringene så visst ikke er tapt bak en tuba, men kan forventes å ha en lang og lovende fremtid.

I så måte; som tiåringer flest.

LEDIGE STILLINGER VED AREMARK SKOLE

Det blir ledig to vikariater ved Aremark skole fra 01.01.2010 med mulighet for tiltredelse tidligere.

Stilling 1: Spes.ped./miljøarbeider med høyskoleutdanning, 75% stilling.

Stilling 2: Barne-og ungdomsarbeider/skoleassistent med formell kompetanse, 55% stilling.

Begge stillingene følger skolens ferier.

Gode personlige pensjons- og forsikringsvilkår.

Lønn i henhold til offentlig regulativ.

I henhold til Opplæringslova § 10-9 vil det bli krevd politiattest av de som ansettes.

Spørsmål rettes til Aremark skole på til 69 19 97 00.

Søknad med CV sendes til Aremark kommune, Rådhuset, 1798 Aremark eller på e-post til post@aremark.kommune.no

Søknadsfrist er 26.10.09.

SNEKKERARBEIDER MURERARBEIDER LIFTUTLEIE

Alf-Bjørnar Espelund • Myrene • 1798 Aremark

Tlf: 95 81 24 40 • espelund@halden.net

En seier for nostalgien

Før var det liksom lov å være nostalgiker. Den tiden er forbi.

Men ikke helt, for alle. Er man slik anlagt, så er man - en udiskutabel senskade av en i overkant lykkelig barndom.

Forleden ruslet jeg gjennom Ørje sentrum og virkelig tok inn over meg hvor flott det har blitt etter at både Bakergården og Lies hotell har blitt restaurert og igjen mye finere enn jeg noen gang har opplevd dem gjennom mitt 40-årige liv. Men likevel mye mer i tråd med hvordan jeg husker dem fra mine egne glansdager.

Men det landemerket jeg virkelig husker fra glansdagene, det mangler fremdeles. Ikke var det gammelt og ærverdig den gangen, og ikke rakk det noen gang å bli det før det gikk i bakken.

"Der elget vi oss inn på damene"

Kiosken midt i sentrum, rett overfor hotellet. Det var selve oasen i Ørje den gangen. Knutepunktet. Fra en eller annen gang på begynnelsen av 70-tallet og frem til den ble revet rundt 1990, samlet Uppman-kiosken den oppvoksende slekt midt i sentrum. Der sparket vi først i grusen, så i mopeddekk og til slutt i bildekkene. Der spiste vi junk food, der pustet vi inn eksos og der elget

vi oss inn på damene. Alt virket logisk den gangen, i ettertid er det vel fristende å føre en del av disse minnene på kontoen for ungdommelig dumhet og uhemmet virketrang.

Uansett var Uppman-kiosken en verden i miniatyr. Det var derfra alt og alle orienterte seg. I hvert fall i hodene våre.

I rettvinklet og ultramoderne arkitektonisk skrud sto den der, som en hjørnestein i tilværelsen. Gjennom to separate luker kunne man samtidig servere begge de to som til enhver tid, statistisk sett, var sultne samtidig i Ørje. Og når det regnet, hvilket det strengt tatt aldri gjorde i vår utpreget lykkelige oppvekst, ga de to overbygde plattingene håp om at den Silkience-marinerte hårsveisen likevel kunne overleve til langt utpå kvelden.

"Kiosken ble gravemaskinmat"

I dag blåser en fornyelsens vind gjennom Ørje sentrum. Gamle bygninger gjør comeback, og ting som holdt på å forfalle får en ny sjanse.

På begynnelsen av 90-tallet var det slutt for Uppman-kiosken. Et nytt veikryss og langt fremskredet forfall bidro begge til å slå den siste spikeren i kista, og kiosken ble gra-

vemaskinmat. Noen hadde en idé om at brostein, sittebenker, espaliér og blomster på tomte etter kiosken skulle sikre fortsatt liv og røre på plassen. Et godt initiativ, men det tok vel aldri av.

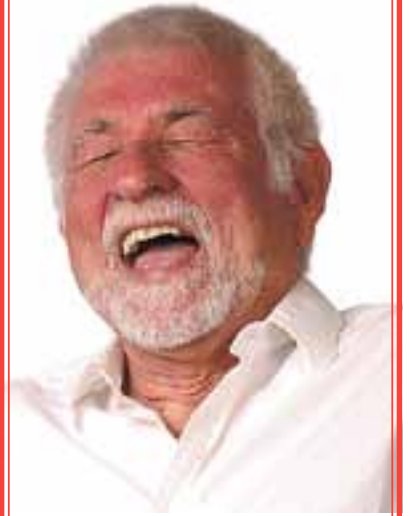
Snart 20 år senere er det vel på tide å innse at til tross for benker og flettverksgjerder, vil tomte etter Uppman-kiosken aldri bli fylt opp med hverken slyngler eller slyngplanter. Tenk, bare tenk, om noen hadde bygd opp Uppman-kiosken igjen, tenkte jeg da jeg ruslet hjem. Og vel hjemme foran tastaturet resulterte den lille dagdrømmen i en Facebook-gruppe til minne om dette glemte landemerket i Ørje sentrum.

Og så var det ikke helt slutt på nostalgien likevel, viste det seg. En husket å ha jobbet der og solgt Se og Hør til Wenche Myhre. En minneverdig opplevelse for en ung sjel. Og en hadde til og med møtt sin fremtidige mann der på plattingen.

Om noen tar utfordringen og gjenoppbygger Uppman-kiosken er kanskje tvilsomt. Men i skriven- de stund har Facebook-gruppen 94 medlemmer. Runder vi 1.000 nostalgikere skal jeg starte en gruppe for å få gjenoppbygd gamle BP...

Tore Robert Klerud

Det er så lett..!

Regninger er vel noe vi bare må betale og betale og betale..?

Men nei, da. Det kan banken ordne for deg. Slik at det skjer helt automatisk.

Det eneste du må passe på, er at det er dekning på kontoen din ved forfall.

Så snakk med Marker Sparebank om AvtaleGiro!

Avtale Giro

Det blir stadig flere – bedrifter, forretninger og tjenesteytere – som tilbyr sine kunder å betale med AvtaleGiro. Blant disse er:

**Aremark kommune
Marker kommune
Rømskog kommune**

Alle tilbydere av AvtaleGiro finner du på www.avtalegiro.no

Vi hjelper deg

Marker sparebank

Aremark – Marker – Rømskog
Tlf. sentralbord 69 81 04 00

Operasjon 4kanta øyne

Godt med frokost etter en lang natt.

Operasjon 4kanta øyne var først og fremst et arrangement som ble funnet på for å øke besøktallet til UKH, og det ble en suksess! Planen var å spille dataspill, se filmer, TV-spill og bare kose seg med venner fra klokken 18.00 fredag kveld frem til klokken 12.00 på lørdag. Altså en hel natt. Mange kom, og det virket som om alle hadde en super natt.

Ungdom fra 13års alderen og oppover møtte på Ungdommens Kultur Hus. Alle hadde med seg PC, 30 kroner til inngang og nok godis og brus til å holde ut. Det er nemlig alt vi unge trenger, PC, et tonn godis og brus. Det er nok til at vi holder ut i uker, kanskje måneder. Noen hadde også med seg spillkonsoller og TV'er.

Filmer ble vist hele natta. Vi kunne se alt fra «Ringenes Herre»-triologien til «Fritt Vilt». Det var noe for alle. Om man ikke ville se film, kunne man gjerne besøke 2. Etasje for å spille TV-spill eller man kunne ta med PC'en opp i 3. Etasje. Utpå kvelden ble det servert pizza til alle. Dette satte alle stor pris på. Det var godt med litt mat i magen til en forandring etter å ha dytta i seg en mengde sjokolade og sure føtter.

Målet for de fleste var vel egentlig og ikke sove i det hele tatt, men dette ble en utfordring for mange. Det var flere som slokna ved 5-6 tiden. Da var det vanskelig ikke å trække på noen, for de lå spredt rundt på huset. Noen i soveposer og andre i dyna si. Klokka 8 ble alle vekket, og alle satte favorittpålegget på bordet. Brød var fikset, og frokosten var i gang. Deretter tok vi en rydderunde, og klokka 10 var de fleste på vei ut av døra, selv om det egentlig varte til 12. Men hva skulle man gjøre da? Når all godisen er spist og øya er så firkanta at de ikke klarer å holde seg oppe?

Dette var en suksess som må gjentas senere en gang!

Daniel Norløff

Høstjakta var også en suksess!

Jakten på Ørje ble avholdt for andre gang som en del av opplegget «Ung, aktiv høstferie på UKH». Dette går ut på at det er «ofre» som går rundt innenfor et område. De er anonyme, og «jegerene» skal prøve å finne dem ved hjelp av en radio. Man får hele tiden hint om hvor «ofrene» kan være. Da er det viktig at jegerne har radioen stilt inn på 105,7, som er Ungdommens Kultur Radio. Den har sending gjennom hele konkurransen. Hvis man er heldig og får fatt i ett av «ofrene», får man en nøkkel til

en boks som inneholder en premie.

Jakten denne gang fant sted torsdag 1. oktober. Denne gang var det fire «ofre» for å gjøre det litt mer spennende. To av dem hadde ikke noen verdi, men som jegerene fikk trøstepremier for å få tak i. De andre prisene var på enten 1000 kroner eller UKH-klær.

De heldige vinnerene av hovedpremien på 1000 kroner var Oliver Dypedal og Andreas Bye.

Filippa Braarud

Stor spenning å spore før vinneren kåres.

Navn:
Mathias Johnsen
Alder:
20

Hva slags musikk hører du på?
– Mest punk, men åpen for mye.

Hva er så bra med dette?
– Det er deilig og behagelig.

Har du en yndlingsartist eller band?
– Ikke noe konkret. Bytter hele tiden, ofte etter hva slags humør jeg er i, men om jeg må velge et så blir det nok Millencolin.

Har du en ønsket til UKR?
– Millencolin med Ray.

Navn:
Sandra Skoglund
Alder:
15

Hva slags musikk hører du på?
– RnB.

Hva er så bra med dette?
– Det er bra rytme og tekst.

Har du en yndlingsartist eller band?
– All American Rejects.

Har du en ønsket til UKR?
– Venga Boys med Boom Boom Boom.

Navn:
Mathias Olsen
Alder:
15

Hva slags musikk hører du på?
– En god blanding av Good Charlotte, Blink182 og Gasolin.

Hva er så bra med dette?
– Bra låter med bra melodi.

Har du en yndlingsartist eller band?
– Det må bli Good Charlotte.

Har du en ønsket til UKR?
– Good Charlotte med SOS.

Uslåelig!

Et idyllisk sted å sette opp telt.

Markers beste ungdom + Rødenes' beste strand = Uslåelig!

Torsdag 17. september var gamle E18 langs Rødenessjøen mer eller mindre trygg for gående og andre myke trafikanter, for da startet 10. trinnets ferd på sykkel. Målet var Tjuvholmen, og årsaken var kroppsvingsfaget på skolen, som sa at de alle skulle oppleve ett døgn ute i den mer eller mindre frie naturen. Oppakningen var av alle slag; alt fra dynner surret i kunstferdige kruseduller rundt vinglende bagasjebrett, til eminente og hjemmesnekrede sykkeltraller. Noen hadde sågar stått tidlig opp for å sikre at ferdselen til overnattingsstedet skulle foregå trygt, altså måtte nye fester til sykkelhengeren sveises.

Ro og hvile

Vel framme ventet den deiligste ro og hvile etter flere mil på sykkel. Til noens store fortvilelse var det så tid for å sette opp telt og lavvoer, alt etter hva man hadde forberedt for natten. Noen jenter møtte seg selv i døra, da de faktisk hadde syklet fra den eneste jenta på gruppa som kunne sette opp telt. Så fikk læreren trå til, slik at den frasyklede tapre rytteren kom til ferdig oppslått leirplass, som plaster på såret for å ha blitt frasyklet.

Noen hadde virkelig lagt sjelen sin i forberedelsene. Ferdig oppslått leirplass var den reneste Larkollen camping, med campingstoler, norske flagg, duk og stemningsskapende telys. For ikke å glemme deilig rock'n roll fra ministeroen på sykkelstyret. Dette var gutta som kunne med å kose seg på tur.

Med på turen var også tre kanoer og en kajakk, slik at både eventyrlysten og fiskelykken kunne prøves. Ingen bløte og ingen på ville veier. Her er ungdommene med fornuft og riktig retningssans, til lærernes store glede og lettelse. Største fangsten var på 3 kilo. Ei gjedde som slett ikke så hyggelig ut.

Matkonkurranse

Da mørket krøp sakte innover den tåkelagte Rødenessjøen, og gensere og jakker smøg seg på småfrosne tenåringer, var det tid for matlagning og uoffisiell matkonkurranse. Naturlig nok var det lærerne som var dommere og som dermed fikk smake på de deiligste matkreasjoner de noen sinne hadde smakt i friluft. Her var det soppstuinger og selvskutt elgkjøtt, hjemmelaget brun saus og bakte poteter. Dessert som var sprengfulle av kalorier og velsmak, slik som ostekake laget på stedet, sjokolademousse og Blå drøm (Blåbær med vaniljesaus). Premieringen måtte la vente på seg til lærerne igjen kunne klare å sitte oppreist og hadde fortært maten.

Fin stemning ved leirbålet.

Kvelden ble avsluttet med knitrende leirbål på stranda. Kan man ha det bedre? Her lå alt til rette for å nyte livet i det fri. Og rundt midnatt krøp vi i soveposen og varmet nesene, slitne etter sykkelmarsj og masse god mat.

Fredagen overtok der torsdagen hadde sluttet, med det herligeste vær og stemning Marker kan by på. Tåka lå tungt over vannet helt til sola kom og jaga den og nattesøvnen vekk. Passe såre i rumpa, og med ekstra hjelp til frakt av bagasjen, syklet tretti 10.-klassinger ved Marker skole hjem for helga.

Og vi var alle, både voksne og mindre voksne, enige om at det hadde vært en usedvanlig foretrefelig tur!

Eldbjørg Solerød, kontaktlærer
10. trinn Marker skole.

TØMRERFIRMAET

Brødrene Nordgaard

Bjørkebekk, 1798 Aremark

Vi utfører alt innen

- Nybygg
- Rehabilitering av hus og hytter
- Murerarbeid
- Støping

Frode Nordgaard
Tel. 48 18 59 24

Lars-Erik Nordgaard
Tel. 93 25 48 19

REMA 1000 Ørje

Åpningstider: 8-21 (20)

bare lave priser

Nå starter vaksinasjonen i Aremark

Kommunelege Eric Roslin ved Aremark legekantor har følgende å meddele i forbindelse med den landsomfattende vaksinasjonen mot svineinfluensa:

Vaksinasjon er det mest effektive tiltaket for å beskytte seg mot pandemisk influensa A(H1N1) (svineinfluensa). Helsemyndighetene anbefaler vaksinasjon av risikogrupper for å forebygge alvorlig sykdom og død.

Særlig utsatt er:

*Gravide

Voksne og barn med:

*kronisk luftveissykdom

*kronisk hjerte og karsykdom

*nedsatt forsvar mot infeksjoner

*diabetes type 1 eller 2

*kronisk nyresvikt eller leversvikt

*kronisk nevrologisk sykdom eller skade

*personer med svært alvorlig fedme

Vaksinasjonen vil med en gang vi mottar vaksine starte på Fosbykolle sykehjem, 1. etasje. Vi har ikke fastsatt noen datoer ennå, på grunn av manglende informasjon om når eksakt vi mottar vaksinen. Fortløpende informasjon om datoer vil bli

annonsert. Det som er bestemt er at vi skal tilby vaksinasjon fra kl 15 til 20. Det er ekstra viktig at de som tilhører en av risikogrupperne møter opp til vaksinerings.

Vi kommer til å tilby vaksinasjon av vanlig sesonginfluensa samtidig som vi vaksinerer mot svineinfluensa, for dem som ønsker det. Prisen for en vaksine er 50 kroner. Hvis man ønsker begge vaksinene, må man ha med seg 100 kroner. Egenbetalingen inngår ikke i frikortordningen (blåseptordningen og egenandelstak 1).

Ta med fødselsnummeret (11 siffer). Alle må registreres før vaksinasjon.

Sikkerhet og bivirkninger

Det er en langt større risiko for alvorlig sykdom og død ved influensa, enn for mulige skadevirkninger av vaksinen. Pandemivaksinen som skal

brukes i Norge, heter Pandemrix. Den er fremstilt på tradisjonell måte, ved virusdyrking på egg. Vaksinen er basert på deler av det nye influensaviruset A(H1N1) og inneholder ikke levende virus. Den kan derfor ikke gi influensasykdom.

Pandemrix er godkjent i hele Europa og av norske legemiddelmyndigheter. Alle legemidler kan gi bivirkninger, også vaksiner. Pandemrix kan gi noe kraftigere reaksjon med smerter, ømhet og hevelse på injeksjonsstedet, enn vanlig vaksine mot sesonginfluensa. Andre vanlige bivirkninger som hodepine, tretthet og feber opptrer også noe hyppigere. Siden vaksinen er dyrket på egg, må det utvises forsiktighet hos personer med alvorlig eggallergi.

Eventuelle sjeldne bivirkninger kan bare oppdages ved alminnelig bruk av vaksinen i store befolkningsgrupper. Et omfattende system for å fange opp dette er derfor etablert nasjonalt og internasjonalt.

Politiske møter i Aremark

Kommunestyret:

Torsdag 29. oktober kl. 19

Torsdag 10. desember kl. 19

Formannskap/adm.utvalg:

Torsdag 12. november kl. 13.30

Torsdag 19. november kl. 13.30

Drift og utviklingsutvalget:

Torsdag 12. november kl. 18

Oppvekst og kulturutvalget:

Torsdag 12. november kl. 18

Omsorgsutvalget:

Torsdag 12. november kl. 18

Arbeidsmiljøutvalget:

Torsdag 29. oktober kl. 14.30

Mandag 16. november kl. 14.30

Eldrerådet:

Mandag 16. november kl. 12

Konsert

Aremark Skolekorps skal ha konsert lørdag 14. november på Aremark skole kl. 18. Band, dansere og sangere fra Halden og Aremark.

Aktiviteter i Aremark Menighetshus

Oktober

Lørdag 24. Bibeldag kl. 10.30

Søndag 25. Familiemøte kl. 10.30

Tirsdag 27. Menighetsråd kl. 18

Onsdag 28. Barnesang kl. 17.45

November

Tirsdag 2. Unges misjon kl. 18

Onsdag 4. Yngres kl. 18

Lørdag 6. Sangkveld kl. 19

Søndag 8. Søndagsskole kl. 10.30

Søndag 8. Kirkekaffe etter gudstjenesten

Onsdag 11. Barnesang kl. 17.45

Onsdag 11. Misjonsmøte kl. 19

Tirsdag 17. Unges misjon kl. 18

Onsdag 18. Yngres kl. 18

Onsdag 18. Nattverdmøte kl. 19

Søndag 22. Søndagsskole kl. 10.30

Tirsdag - søndag 24.-29. Møteuke

(Per Tveten og Magne Birkedal)

Onsdag 25. Barnesang kl. 17.45

Vi trenger flere Natteravnere!

Natteravnene i Marker trenger flere til å delta i vandringerne på fredagskveldene. Kan DU tenke deg å bruke to-tre fredagskvelder det neste året for å gi ungdommen et tryggere miljø å ferdes i?

Ta kontakt med Frivilligsentralen på telefon 454 03 762 eller på e-post frivillig@marker.kommune.no

Åpen kantine i helgene

Kantina i Marker Bo & Servicesenter holder åpent også på lørdager og søndager. Åpningstiden er fra kl. 11 til 14. Det er Frivilligsentralen i Marker som står bak.

Utstilling på Ørje Brug

John Thørisen åpner utstilling av malerier og trykk på Ørje Brug 6. november kl. 18.

Konsert

Torsdag 5. november kl. 17 blir det konsert på Marker Bo og Servicesenter. Konserten heter «Perler på en snor», og det er de anerkjente musikerne Ole Hermann Huth, fiolin og Haldor Mæland, klaver som sørger for den musikalske underholdningen.

Konserten er skreddersydd underholdning for eldre og blir fremført i regi av Rikskonsertene i hele landet.

www.joker.no

LEGG HANDLETUREN TIL AREMARK

Vi satser ekstra på:

- Frukt og grønt
- Ferske brødvarer
- Gode middagstilbud
- Stort og variert vareutvalg

Utvalg av apotekvarer fra Apotek1

Åpent: 9–19 (15)

Informasjon fra Rømskog kommune

HEI, ALLE RØMSJINGER!

Først vil jeg overbringe en stor varm takk til hver enkelt av dere fra alle på barnehjemmet i Veselava. Alle som har bidratt til at vi også i år kunne reise over med klær, skotøy, håndklær, tannbørster, kosedyr, diverse leketøy, hjemmestrikkede sokker og mye, mye mer. Bilen var også denne gangen virkelig stapp full.

Så kan jeg med stor gled fortelle at vi har overført kr. 19.000 til barnehjemmet.

Foreløpig vet vi ikke hva pengene går til. Hyller/skap som barna trenger til oppbevaring av sakene sine ble det snakket om. De som finnes pr. i dag er gamle og gebrekkelige. Jeg får bilder sendt over på mail etter hvert.

Så litt om selve turen. Vi reiste fra Stockholm i strålende sol og hadde sol og flott vær under hele oppholdet. Etter 17 timer om bord reiste vi direkte til barnehjemmet. Der ble vi mottatt med åpne armer, og all den varme dere kan tenke dere, inkludert gledestårer.

Takknemmeligheten, som dessverre bare Steinar

og undertegnende får oppleve, håper jeg dere forstår at det blir gitt veldig sterkt uttrykk for. Vi tilbrakte mange timer sammen med barna og lekte sangleker sammen med dem. Det var veldig hyggelig. Vi prøver jo å kommunisere litt med dem, men tolken må selvfølgelig hjelpe oss hele tiden.

Tolken vår Ilse, datteren til fysioterapeuten, er ei flink jente på 16 år. Hun er uunnværlig da de fleste snakker dårlig engelsk.

Utpakkingen av det vi har med skjer ikke mens vi er der. Det er en stor jobb å sortere det hele og deretter dele det ut. En del av tøyet er for stort så dette blir gitt videre til større søsken og andre som trenger hjelp. Det er ikke mangel på muligheter til å gi tøyet til noen som trenger det.

Det vi fant frem var en del kosedyr så alle fikk et hver. Dette er noe barna selvfølgelig er glade for. Dagen etter tok tre av lederne seg en halv fridag. Ilse var ferdig på skolen kl. 12, så da bar det av sted på dårlige grusveier, men vi fikk se et flott, spesielt parkområde som heter Svetavots, ikke langt fra byen Cesis. Det var et utrolig flott område. Så reiste vi til et utkikspunkt ved elven Gauja. Det er en stor nasjonalpark som heter Gaujas.

Så var det tid for litt mat og den siste hyggelige pratetund for denne gang. Det å si farvel og at vi kanskje sees om et år er alltid vanskelig, og igjen

falt det noen tårer.

Om alle dere rømsjinger ønsker at vi skal reise også neste år så får vi det nok til.

Send meg gjerne noen ord på mail (vigals@online.no) eller tlf. (975 99 332) om dine synspunkter eller om du har noen spørsmål.

Takkeliste:

Rømskog kommune, Normeka AS, Aarstad Regnskap, Marker Sparebank, Pensjonistforreningen, Helselaget og hver enkelt av dere som har bidratt økonomisk og gitt gaver.

Takk til alle skolene hvor vi hentet gjenglemte tøy: Frogner skole, Vesterskaun skole, Sørumsand barneskole, Haugtun skole og Sørum skole.

Takk også til Jordan, som ga oss en stor bærepose med tannbørster. Og sist, men ikke minst en stor takk til Toyota Ramstad bil som også denne gangen lånte oss bil gratis.

For Rømskog Helselag
Vigdis Alstein

Bøndene får kart over egen gård

Bønder i Rømskog kommune får i disse dager et nytt kart av eiendommen sin. Landbrukskontoret sender nemlig ut gårdskart som viser hvordan den dyrka marka fordeler seg på de enkelte landbruks-eiendommene. Prosessen har blitt noe utsatt på grunn av diverse karttekniske utfordringer.

Bakgrunnen på disse kartene er et målestokkriktig flyfoto. På flyfotoet er grensene for selve eiendommen lagt inn og hvordan arealet på den dyrka marka fordeler seg. Bøndene får dermed et bedre oversiktskart over egen eiendom.

Hensikten med kartene er å få frem riktige tall for hvordan jordbruksarealene fordeler seg for hver enkelt bonde. Arealene endrer seg over tid; enkelte områder gror igjen, andre nydyrkes, arealer skifter eier, grenser endres, nye veier og hus kommer til og andre blir borte. Slike endringer er viktig å få

med når bonden søker om tilskudd for arealene.

Ved å bruke flyfoto og så legge inn grensene mellom de ulike arealene med dyrka mark, har Norsk institutt for skog og landskap beregnet hvor store de ulike arealene er, og gjengitt det på kartet. Disse tallene bruker så landbrukskontoret til kontroll når bonden søker om arealtilskudd. Finner bonden feil på kartet, skal han/hun melde fra om det til landbrukskontoret slik at man kommer fram til det riktige arealtallet.

Sammen med gårdskartet vil landbrukskontoret legge ved en oversikt over når vi kan treffes på Rømskog for å rette på kartene.

For mer informasjon, kontakt:

Jordbrukssjef Karl Martin Møgedal,
telefon 924 86 958.

Skytetrening

Rømskog Skytterlag og Rømskog Pistolklubb starter opp innendørstreningen i Ungdomslokalet søndag 8. november kl. 18 til 20. Nye og gamle medlemmer er velkommen.

Rømskog Skytterlag

Rømskog Skytterlag avholder årsmøte i Skytterhuset tirsdag 27. oktober kl. 19. Vanlige årsmøtesaker.

Styret

Rømsjingen gjenoppstår

Folk i Rømskog savner Rømsjingen. Det tar formannskapet konsekvensen av. Nå er det vedtatt at Rømsjingen kommer tilbake så snart det er praktisk mulig.

Rømskog pensjonistforening

avholder møte torsdag 12. november kl 18 i gl. spisesal En representant fra «Enklere Liv» vil komme og demonstrere noen av de produkter som vil gjøre vår hverdag enklere. Det blir servering og loddsalg. Alle er velkomne.

Det tradisjonelle julebord i Rømskog pensjonistforening vil bli avholdt lørdag 12. desember. Påmelding til Solveig Holmedal, tlf 69 85 92 43. Påmeldingsfristen er satt til mandag 30. november. Pris kr 250,-

Takk fra helselaget

Loddsalg, kaffe og kakesalg under Rømskog Helselags basar 25. og 26. september innbrakte kr. 33.258,50. Vi takker alle dere som kjøpte lodd og for alle de fine gevinstene vi fikk. Pengene vil bli brukt til diverse gode formål, blant annet årets TV-aksjon.

Ordføreren har ordet

Først og fremst vil jeg for 3. året på rad gratulere fotballgutta på A-laget med opprykk og kretsmeisterskap. Denne gang i 6. divisjon. Lykke til i 5. divisjon neste år.

Nå er statsbudsjettet for 2010 lagt fram. Vi vil få ca. 2 mill. kroner mer enn i 2009. Det er befolkningen 1. juli hvert år som er utgangspunkt for beregning av penga vi får fra staten. 1. juli i 2008 var vi 643 rømsjinger, mens vi 1. juli i år var 677. Hadde vi vært 643 innbyggere også i år ville vi fått ca. kr 300.000 mindre å rutte med. Dette bare for å beskrive hvor viktig det er å ha tilflytting istedenfor fraflytting. For tjenestetilbudet er i stor grad uendret.

De første nederlenderne i forbindelse med Placement-prosjektet har flyttet til Rømskog. Nærmere bestemt til Kirkerud. Begge unga har fått plass i barnehagen, og de voksne har begge fått jobb. De er veldig sosiale, men mangler naturlig nok et sosialt nettverk, så jeg oppfordrer rømsjinga til å ta kontakt. Dom biter ette! Dette med å ta kontakt gjelder selvfølgelig alle nye rømsjinger enten de er her eller der fra.

Kommunepolitikerne og etatslederne har hatt ei samling på Zen Resort & Spa. Der jobbet vi med ny målformulering for kommunen. Det var bra engasjement blant deltakerne og god ledelse av samlingen av Ivar Pettersen fra Nilf. Det å få vedtatt disse målene blir sak i kommunestyret seinere i høst eller vinter.

Vi er også i gang med jobben med å lage ny samfunnsdel i vår kommuneplan. Her skal vi samarbeide med Marker og Aremark kommuner. Det er et ønske fra Østfold fylkeskommune at planprosessene blir samordnet mellom flere kommuner.

Ha en fortsatt fin høst!

Nils

– Huset er åpent for hele bygda, sier aktive brukere av det nye menighets-
huset i Aremark. Foran: Monica, Marit Irene (tv), Bodil og Mia Elise Buer,
Unn Marie, Margrete, Kamilla og Unn Stokkan Sandtorp, Vidar F. Johansen
med Kristian Petrus, Steinar Størholt, Gunnar Helgesen og Maria Spolén
Ulsrød med Elise.

Fornøyd med nytt hus

Brukere av det nye menighetshuset er svært fornøyd. Aremark har fått et nytt samlingspunkt for gammel og ung. Nå håper Aremark menighet at folk har navneforslag for det nye huset.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Gunnar Helgesen, som er styreleder i menighetshuset, sier huset har blitt flittig brukt siden åpningen i april.

– Huset benyttes av folk i alle aldre. Blant annet til søndagsskole, barnesang for barn fra ett til fire år, Unges misjon, Yngres, familiemøter og frokostmøter en gang i måneden. I tillegg er det minnestunder, barnedåp og konfirmasjoner, forteller Helgesen.

Finansiering

Det nye menighetshuset ligger ved siden av Aremark kirke, med flott utsikt over Aremarksjøen. Gamle misjons- og bedehus er solgt, og

kreftene er samlet i dette flotte, moderne huset.

– Aremark menighet hadde mange gamle misjonshus som trengte mye vedlikehold. I mange år har det vært en drøm om å samle menigheten på ett sted og redusere utgiftene på å eie flere hus, forklarer Helgesen.

Etter cirka to og et halvt år med bygging, og nærmere seks tusen dugnadstimer av mer og mindre ivrige ildsjeler, ble bygningen tatt i bruk i april. Huset er et samarbeid mellom Norsk Luthersk Misjonssamband, Det Norske Misjonsselskap og Aremark menighet. Tilskudd fra kommunen og kultur og kirkedepartementet, gaver fra Marker Sparebank og Gjensidige Marker

Brannkasse har vært kjærkomne bidrag til finansieringen. Det har også flere loppemarkeder, salg av gamle menighetshus og den faste givertjenesten vært.

For hele bygda

Helgesen oppfordrer alle som vil til å komme med forslag på navn til det nye huset.

– Vi er ikke helt sikre på om huset skal få navn, men vi vil gjerne at folk kommer med forslag, sier han.

I mellomtiden forsetter aktivitetene i menighetshuset. Frem til

nyttår er det mye som skjer. Og i motsetning til i fjor, skjer alt på ett sted.

– Det er artig å være i så fine lokaler. Her er det godt og varmt. Det er også fint med et ordentlig storkjøkken hvor det går an å lage pizza eller boller med barna. Det er stort sett fotball eller 4H en kan drive med i bygda, ikke så mye annet. Så det er fint å ha et sted hvor alle kan samles. Huset er åpent for hele bygda, også for dem som ellers ikke er med i menigheten, sier Unn Stokkan Sandtorp og Bodil Buer.

